

et par enkeltundersøgelser. Interessen hos den gamle danske adel for at afbilde anevåbenerne skyldtes ikke ydre krav om aneprøve, men er helt igennem et udslag af den slægtsfølelse og det standshovmod, der også kom til udtryk i slægtbøgerne i tiden ca. 1550-1660. Studiet af anevåbener har skærpet sansen for deres kildeværdi. Selv om den sjældent kan regnes for absolut sikker ud over bedsteforældregenerationen, udgør de mange sammenstillede anevåbener et potentielt korrektiv eller supplement til adelsårbogens stamtavler. Tolkningen af en given kombination af anevåbener beror ikke kun på en rent heraldisk bestemmelse af våbenmærkerne og dermed en henføring til bestemte slægter, men i høj grad også på indsigt i de systemer, hvorefter de til tider mange våbenskjolde er placeret indbyrdes, idet princippet i rækkefølgen angiver, hvilke aner våbenerne repræsenterer. Knud Pranges lille skrift »Våbenanetavlen« er en instruktiv indføring i de praktiske problemer omkring anevåbenforskningen og redegør kyndigt for de metodiske vilkår, hvorunder den drives. Desuden får læseren en klar fornemmelse af, hvor megen ny viden om slægtssammenhænge, ejerforhold m.m., der endnu kan vindes ved et systematisk studium af det ganske store anevåbenmateriale, der foreligger. Med sit omfattende kendskab til adelsgenealogi og store erfaring i våbenidentifikation er Prange uden tvivl selv den, der har de bedste forudsætninger for at nå frem til en frugtbar syntese på dette område.

Nils G. Bartholdy

GRETHE ILSØE: Dansk Arkivbibliografi 1889-1981. Kbh., Rigsarkivet, i kommission hos G. E. C. Gad, 1982. 364 s. 134,20 kr.

Det har næppe været nogen nem opgave at skulle redigere denne første danske arkivbibliografi, bl.a. fordi man lige så vel kunne vælge en bred som den her foretrukne snævre definition. Thi det er jo en god tradition, at man løbende i forskningsdebatten også diskuterer de konkrete arkivproblemer, hvorfor man som indgang til en bestemt arkivsituation fortsat i mange tilfælde med fordel kan anvende det bredeste værk, der behandler pågældende periode og emne. Følgelig bliver bibliografien i denne snævre forståelse i ikke ringe grad en oversigt over trykte som dupliserede arkivregistraturer samt mere »teoretisk« stof; men også dette har sin berettigelse, bl.a. fordi meget skal hentes i de ofte meget korte meddelelser i f.eks. Nordisk Arkivnyt o.lign. Stoffet er inddelt efter arkivforhold, d.v.s. at først kommer et afsnit om »arkivistik« (herunder arkivtekniske discipliner, fra proveniensprincippet til konservering m.v.), hvorefter følger en inddeling efter arkivvæsenets organisation, først generelt, derpå hovedarkivet (Rigsarkivet), hvorefter følger landsarkiverne, først i almindelighed og derpå hvert enkelt landsarkiv, og til slut følger Erhvervsarkivet, de lokalhistoriske arkiver o.m.a. Systematikken er for så vidt klar nok, selvom den bl.a. får til følge, at to indholdsmæssigt så nært beslægtede afhandlinger som mine egne og P. G. Ørbergs kirkebogsstudier (begge tilmed trykt i samme arkivfestskrift, her = nr. 31) er placeret milevidt fra hinanden, idet den ene (nr. 2270) kan opfattes som generel, den anden (nr. 2834) som specielt jysk. Men gør man sig disse overordnede principper klart og ydermere flittigt benytter »realregisteret« (d.v.s. sagsregisteret), er det et nyttigt hjælpemiddel, vi hermed har fået. (Ud over den vedlagte rettelsesliste skal realregisterets Garnisonsprotokoller nr. 1582 vel retteligen være nr. 1592?)

Troels Dahlerup